

Domini de la màquia continental

El domini de la màquia continental s'estén per les terres més seques de la plana de l'Ebre, allí on l'escassetat de les precipitacions —en general inferiors als 400 mm anuals— impedeix el desenvolupament del carrascar. Dins del territori que aquí anomenem Plana de Lleida, el domini de la màquia n'ocupa el sector sud-occidental en què la ciutat de Lleida ocuparia l'extrem NE. A l'igual del domini del carrascar, la superfície actual ocupada per la màquia és molt reduïda a causa de les activitats antròpiques i, pel que fa al paisatge vegetal, es troben també les mateixes tres grans unitats: vegetació associada a la màquia i les seves etapes de degradació, la vegetació arvense i ruderal i la vegetació lligada a la presència d'aigua.

Vegetació associada a la màquia i les seves etapes de degradació

La màquia és una formació arbustiva alta —de fins a 2 m— i molt esclarissada dominada pel garric (*Quercus coccifera*) i l'arçot (*Rhamnus lycioides*). Se'n poden diferenciar dues variants, una de més continental, adaptada a suportar els freds de l'hivern, que és molt pobra florísticament i on a més del garric i l'arçot hi poden tenir una certa importància l'argelaga (*Genista scorpius*), el càdec (*Juniperus oxycedrus*) i l'esparreguera boscana (*Asparagus acutifolius*) a l'estrat arbustiu, i amb el llistó (*Brachypodium retusum*) i el camedris (*Teucrium chamaedrys*), entre d'altres, a l'estrat herbaci. L'altra variant és més termòfila i, a diferència de l'anterior, acostuma a presentar un estrat arbori ocupat pel pi blanc (*Pinus halepensis*) —parasitat quasi sempre pel vesc (*Viscum album*), de gran importància per als ocells frugívors— i, en l'estrat arbustiu, a més de les espècies presents a la variant continental, s'hi troben diverses espècies termòfiles, entre les quals destaca per la seva importància el llentiscle (*Pistacia lentiscus*), quasi omnipresent en aquesta comunitat. La variant continental té la màxima expressió a les terres més seques i fredes de la plana de l'Ebre, cap a l'Aragó, mentre que a la plana del Segre tan sols penetra fins als voltants de la ciutat de Lleida. La variant termòfila és de distribució més meridional, amb el centre al "Bajo Aragón", arribant pel NE fins a Fraga i al Baix Segrià.

L'extensió actual de la màquia continental és insignificant, tan sols en queden restes en petits tossals no aptes per a l'agricultura i sotmesos a l'explotació ramadera. La màquia termòfila, en canvi, ocupa superfícies ja d'una certa importància en zones de secà del Baix Segre i part de les Garrigues, on en certs indrets, a més, arriba a colonitzar camps de conreu abandonats per l'agricultura des de fa molts anys; la presència del pi blanc en aquesta comunitat fa que hi hagi una certa "gestió forestal" de la màquia termòfila, amb una explotació a llarg termini del pi blanc.

Les mateixes brolles calcícoles dins del domini del carrascar també es troben en el territori del domini de la màquia, encara que a les zones més termòfiles s'hi incorporen plantes com ara el bruc d'hivern (*Erica multiflora*), la fuixarda (*Globularia alypum*), una ginesta (*Genista biflora*), ... Un tipus especial de brolles són les timonedes, un terme fisiognòmic que s'aplica a comunitats baixes (de 20-40 cm d'altura) i esclarissades, dominades per mates del grup dels timons o d'altres labiades.

Dins d'aquest domini els prats tenen una certa importància en el paisatge, ja que ocupen la majoria dels vessants dels turons que resten entremig de les terres agrícoles, desforestats i sotmesos a pastura. En aquestes condicions els dos tipus principals de prats són el llistonar i l'espartar, que